

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 29. april 2018

Kirkedag: 4.s.e.påske/B

Tekst: Sl 124; ApG 9,1-18; Joh 8,28-36

Salmer:

SK: 724 * 339 * 312 * 588 * 492,6 * 585

LL: 724 * 312 * 588 * 585

Jeg vil godt indlede prædikenen med netop at tage udgangspunkt i bøn. Og jeg vil også godt se dette lidt i sammenhæng med Jesu egen bøn, Fadervor. Der er nemlig rigtig meget bøn, der på mange måder blot er en udfoldelse af den ene bøn i Fadervor, som lyder: Giv os i dag vor daglige brød. Lad mig med det samme sige, at det finder jeg ikke forkert, og det er heller ikke forkert i bibelsk/kristelig forstand. Alligevel vil jeg godt dvæle lidt ved det.

Luther har i sin lille katekismus netop udfoldet, hvad denne bøn omhandler. Og han påpeger netop, at det handler om alle livets fornødenheder, om alt, hvad der er i vores hverdag. Det må vi på en og samme tid inkludere i ”det daglige brød”, og vi må udfolde dette begreb i alle vore nødvendigheder. Det betyder, at vi beder om alt til afvikling af dagligdagen i formuleringen af ”det daglige brød”, og det er den bøn, vi udfolder, når vi i bøn til Gud bliver lidt mere konkrete om dagens fornødenheder, opgaver, tilskikkelser o.lign.

Som sagt, så er der ikke noget forkert i det. Alligevel tror jeg, at vi nogle gange lige skal stoppe op og tænke over det. For, hvis det er den tilgang til Gud, vi har, så ender vi for nemt ved et billede af Gud, som en tjenende ånd, der blot skal servicere os i vore ønsker, som desværre også hos nogle bliver til begær. Grænsen er svær at trække. Jeg synes, at Møllehave gør det

rigtig godt et sted, hvor han siger, at vi ved, hvad vi har trang til, Gud ved, hvad vi trænger til. Jeg tror desværre, at vi meget langt hen ad vejen har et billede af Gud, som den, der skal tilfredsstille vores trang.

Gud – og billedet af Gud – skal også have den side, at vi må bede om det daglige brød, for det har Jesus selv lært os. Men, der er to forbehold. 1) Hvis det er det eneste og vigtigste i vort billede af Gud, så krakelerer billedet alt for nemt, når vi og Gud så ikke har samme opfattelse af trang til og trænge til. Når Gud ikke længere hopper og springer som en anden tjenende ånd, så går noget i stykker. Så bliver vi ulykkelige. Vi tvivler på Guds ret til at være Gud. Og går det helt galt, begynder vi at overveje, om stillingen skal gives til en anden. 2) Vi går ganske enkelt glip af dybder og perspektiver af Gud. Guds billedet bliver ganske enkelt for ensidigt og for overfladisk.

Så er der en anden af fadervors bønner, der så kan hjælpe os med at grave et spadestik dybere: ”Forlad os vor skyld, som også vi forlader vore skyldnere.” Så rykker skyld-begrebet ind. Jo, vi husker på at vi er syndere og har brug for Guds nåde. Vi husker på, at vore medmennesker også er skyldnere/syndere. Og vi ved godt, at vi er forpligtet på tilgivelse. Vi kan ikke bede om tilgivelse for os selv, og så samtidig forholde den for vore skyldnere. Men det er godt nok en kompliceret affære. Dette fortjener også, at vi går lidt mere i dybden med det, hvilket ikke kan blive i dag. Men jeg tager det frem i dag, for at vise os, at den bøn er med til at få os til netop at komme lidt dybere end bare det daglige brød. Deri bliver vort billede af Gud, og vort Gudsforhold, udvidet til også at handle om det sådan lidt dybere i vort liv, i vore tanker og følelser, vort liv med hinanden.

Men, det er også en bøn, der kan få os til at skøjte på overfladen af livet. Vi kan opfatte det således, at det jo bare handler om, hvordan vi lever med vores tro og tilgivelse. Vi kan opfatte det som en bøn til Gud om hjælp til at leve ordentligt og ret efter Hans bud. Det kan så også give bagslag, for de fleste af os må på et eller andet tidspunkt konstatere, at det er sværere end sagt og villet. I den sammenhæng er det ikke rigtigt, at man kan, hvad man vil. Det er faktisk ikke rigtigt i særlig mange sammenhænge, med mindre man tilføjer, så længe man bare ikke vil mere end man kan. Men det giver bagslag, når vi konstaterer, at Gud hjælper os ikke med det. Livet bliver ikke altid lettere, blot fordi vi beder om det gode liv med nok at putte i munden og overskud til næsten. Og igen, vort billede af Gud kommer ganske enkelt til at mangle nogle dybder. Der kommer til at mangle perspektiv i billedet.

Denne søndags evangelium giver noget af dette perspektiv. Det giver noget af perspektivet i billedet af Gud, men så sandelig også i opfattelsen af, hvad der hører til at være et kristent menneske. Og at være et kristent menneske har langt større perspektiver over sig end blot at få stillet sulten og leve ordentligt ved Gud Herren som servicemedarbejder.

Sidste søndag hørte vi om Moses ved den brændende tornebusk, og hvordan han dér fik forståelsen af Gud som den, der er. ”Jeg er den, der er” er svaret til Moses om, hvem Gud er. ”Jeg er den, jeg er” siger Jesus i dagens evangelium. Og forståelsen af, hvad det vil sige, skal I få, når I ser mig ophøjet, siger Jesus, hvilket i Jesu mund betyder, når I ser mig på korset. Derefter pointerer Jesus enheden mellem ham og Faderen. Da står der i evangeliet, at ”Da han talte sådan, kom mange til tro på ham.”

Her er vi inde at røre ved noget af det, som skal ligge under den tro, som kommer til udtryk i vore bønner om livet, jf. begyndelsen af prædikenen. Her er vi inde at røre ved noget af det grundliggende i kristen tro. At vi kan bede til vor Far om dagliglivet, medfører ikke, at vi erkender den dybe sammenhæng mellem Faderen og Sønnen, eller den dybe vilje til menneskers frelse, som ligger hos Gud. Det er meget få undere, der får mennesker til at tro. Vi bliver blot forundret og betaget. Men det er sjældent, at det rykker det helt store. Sådan var det også på Jesu tid. De eneste gange, at Jesu undere rykkede noget i mennesker var, når de i underne så Jesu guddommelighed og herlighed. Underet i sig selv udvirkede ikke det store. Vi kan jo f.eks. tænke på de ti spedalske, der blev helbredt. Kun en blev det til frelse for, de andre blev blot helbredt.

Sidste søndag hørte vi om Jesu samtale med disciplene og beretningen om Moses' kaldelse ved tornebusken, hvor han fik besked på, at han skulle bringe Guds befrielse til israelitterne, *fordi israelitterne i deres nød lå Gud på sinde*. Budskabet sidste søndag var, at vi ligger Gud på sinde, og derfor vil Gud vores frihed. I dag tydeliggøres dette budskab endnu mere for os, og det tydeliggøres netop for os, som ikke er israelitter i en ganske bestemt historisk situation. Og befrielsen, friheden, er nøje forbundet med *Den, der ER*. Summa summarum: Friheden er nøje forbundet med den ophøjede: Jesus Kristus på korset. Han er friheden. I ham har vi friheden. Helt tydeligt sagt af Jesus selv i de sidste ord i dagens evangelium: "Hvis altså Sønnen får gjort jer frie, skal I være virkelig frie."

Forud for det har Jesus sagt netop til dem, der kom til tro, at "bliver (I) i mit ord...skal (I) lære sandheden at kende, og sandheden skal gøre Jer frie."

Jesus er som sønnen den frisættende sandhed.

Frihed. Sandhed. Igen vil jeg trække en tråd tilbage til prædikenen i søndags, hvor det jo var begreberne Vejen, Sandheden og Livet, hvormed Jesus betegnede sig selv. Dagens begreber *Frihed og Sandhed* har mange aspekter og udfoldelser i Bibelen. De kan også kombineres på forskellig vis, også med bibelsk fundament, f.eks. at Jesus er sandheden om friheden, den sande frihed findes i Jesus osv. Jo flere af den slags fundamentale betegnelser Jesus bruger om sig selv, desto flere måder kan vi få dem til at spille sammen på. Og de gør det også i Jesu egen forkyndelse og ellers i Bibelen.

Men igen i dag vil jeg have lov til at lade dem stå fundamentalt og alene. Der er nemlig en fare for, at så snart vi begynder at lade dem flyde sammen i beskrivende betydninger, f.eks. sand frihed, så kan vi meget nemt ende i noget, som kan siges i enhver livsanskuelse og religion. Der findes næppe nogen religion, der ikke lover sand frihed. Med tilknytning til dagens evangelium skal det forkyndes, at sandheden og friheden som eksistentielle og fundamentalt grundliggende begreber, perspektiver og konsekvenser for livet findes kun i Bibelen, og altid i tilknytning til Guds guddommelige ”personlighed”, sådan som vi ser den menneskeliggjort i Jesus Kristus. Og kun i forståelsen af, troen på Jesus, den ophøjede, får disse begreber eksistentiel betydning for vores liv.

Deri bliver de også perspektiver og aspekter i vort billede af Gud, hvori Gud viser sig for os som meget mere end blot vor børns servicemedarbejder.

Guds servicering af os skaber ikke troen på den ophøjede. Men, når vi i den ophøjede ser sandhed og frihed som Guds egenskaber, så kan troen ikke andet end også at bære

dagliglivet frem for Gud i bøn, for også vort dagligliv ligger Gud Herren på sinde. For i dagliglivet bæres vi af det fundamentale og opløftes i Den guddommeliges sfære, således at frihed og sandhed ikke kun er religiøse, filosofiske og eksistentielle begreber, men livstilstande for os sammen med Gud.